

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 14 czerwca 2024 r.

WRPS-VI.431.2.13.2024.XX

Pani XXXXXXXXXXX XXXXXXXX
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pacynie
ul. Wyzwolenia 7
09-541 Pacyna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² i art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³ oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2024 kontrolerzy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pani Xxxx XXXXXXXX – starszy inspektor i pan XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu kontrolującego, w okresie od 8 kwietnia 2024 r. do 22 kwietnia 2024 r. przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacynie.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 lipca 2022 r. do dnia kontroli, tj. 8 kwietnia 2024 r.

¹ ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2023 r. poz. 190

² ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej - Dz. U. z 2020 r. poz. 224

³ ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - Dz. U. z 2023 r. poz. 1993, dalej zwana ustawą

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Mazowiecki pozytywnie pomimo uchybień ocenił działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie w przedmiocie organizacji zadania oraz pozytywnie pomimo nieprawidłowości w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

I. Organizacja zadania

W okresie objętym kontrolą Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pacynie zarządzała Pani – jako kierownik jednostki. Obsługę finansową prowadził Urząd Gminy Pacyna na podstawie uchwały Rady Gminy Pacyna⁴.

Szczegółową strukturę organizacyjną, zakres czynności na poszczególnych stanowiskach pracy oraz szczegółowy zakres uprawnień i obowiązków pracowników określał regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie⁵. W regulaminie wskazano, że za realizację zadań określonych w ustawie odpowiada samodzielne stanowisko ds. świadczeń.

Poinformowała Pani pisemnie⁶, że w okresie objętym kontrolą zadania określone w ustawie realizowała Pani kierownik oraz następujący pracownicy ośrodka: pani XXXXXXXX XXXXXXXXXX – pomoc administracyjna ds. świadczeń i pani XXXXXXXX XXXXXXXXXX – specjalista pracy socjalnej.

Organ właściwy – Wójt Gminy Pacyna udzielił Pani kierownik⁷ upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych. Na wniosek byłego kierownika jednostki pani XXXXXXXX XXXXXXXXXX⁸ otrzymała upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a pani XXXXXXXX XXXXXXXXXX⁹ wyłącznie do wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W treści upoważnienia dla pani X. XXXXXXXXXX nie uwzględniono pełnej treści zakresu upoważnienia wymienionego w art. 12 ust. 2 ustawy tj. prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu

⁴ Uchwała Nr XXX/XX/XXXX Rady Gminy Pacyna z XX XXXXXXXX XXXX r.

⁵ Zarządzenie Nr XXXX.XXX.XX.XX Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie z dnia X XXXXXXX XXXX r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie zmienione zarządzeniem nr XXXX.XXX.XX.XXXX z X XXXXXXX XXXX r.

⁶ Wykaz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie – XXXX.XX.XX.XX z xx.xx.xxxx r.

⁷ Zarządzenie Nr XXXXXXX.XXXX Wójta Gminy Pacyna z xx xxxxx xxxx r.

⁸ Zarządzenie Nr XXXX.X.XXXX Wójta Gminy Pacyna z dnia x xxxxxx xxxx r.

⁹ Zarządzenie Nr XXXX.XX.XXXX Wójta Gminy Pacyna z dnia xx xxxxxxxx xxxx r.

alimentacyjnego. Natomiast we wszystkich poddanych kontroli upoważnieniach w podstawie prawnej prawidłowo przywołano art. 12 ust. 2 ustawy.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W sporządzonym na potrzeby kontroli zestawieniu ilości wniosków i decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wskazano, że na okres świadczeniowy 2022/2023 złożono 11 wniosków, gdzie w 10 przypadkach postępowanie zakończono wydaniem decyzji o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 1 przypadku z powodu rezygnacji wnioskodawcy wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia. W tej sprawie zaniechano realizacji obowiązku wynikającego art. 105 § 2 k.p.a. i nie wydano decyzji o umorzeniu postępowania. Na okres świadczeniowy 2023/2024 do dnia kontroli tj. do 8.04.2024 r. w ośrodku złożono 10 wniosków. W 9 przypadkach przyznano prawo do świadczenia, a w 1 przypadku odmówiono takiego prawa. Wszystkie wnioski złożono w formie papierowej. Poza tym w okresie objętym kontrolą wydano 4 decyzje ws. uchylecia prawa do świadczenia, 4 decyzje ws. nienależnie pobranych świadczeń oraz 2 decyzje ws. umorzenia należności.

Kontroli poddano dokumentację zawartą w aktach 19 spraw¹⁰ wszczętych na podstawie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W analizowanych sprawach w 18 przypadkach przyznano świadczenia w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł oraz w 1 przypadku odmówiono przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Poza tym analizie poddano dokumentację dotyczącą: 4 decyzji uchylających prawo do świadczenia¹¹, 3 decyzji ws. nienależnie pobranych świadczeń¹², 1 decyzji ws. rozłożenia na raty spłaty należności¹³ oraz 2 decyzji ws. umorzeniu w całości należności¹⁴.

¹⁰ Decyzje: xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx (odmowa), xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z x.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z x.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z x.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

¹¹ Decyzje xxxx.xxxx.xx.xx z x.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

¹² Decyzje xxxx.xxxx.xx.xx z x.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

¹³ Decyzja xxxx.xxxx.xx.xxxx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

¹⁴ Decyzje xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xxxx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

We wszystkich przypadkach wnioski opatrzone pieczęcią oraz datą wpływu i kolejnym numerem z rejestru. Dokumenty na nowy okres świadczeniowy przyjęto w terminach określonych w art. 20 ust. 3.

Wnioski zawierały informacje wymienione w art. 15 ust. 3 ustawy. We wszystkich przypadkach wnioskodawcy złożyli oświadczenie o przekazaniu organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu. Do wniosków nie załączono oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, a organ nie wzywał strony w celu uzupełnienia wniosku, o czym mowa w § 8 rozporządzenia wykonawczego do ustawy.

Do wniosków dołączono odpowiednio do sprawy inne dokumenty, o których mowa w art. 15 ust. 4 ww. ustawy, w tym:

- zaświadczenia i oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji,
- odpisy podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty lub postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty lub protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem,
- oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej.

We wszystkich przypadkach organ wywiązał się z obowiązku pozyskiwania lub weryfikacji danych w systemach teleinformatycznych Pesel, CBB, ePodatki, ZUS, KRUS, Centralnego Wykazu Ubezpieczonych (CWU) oraz z Systemu Informacji Oświatowej MEN.

Podstawą obliczenia dochodu członków rodziny wnioskodawcy w przypadku wniosków złożonych na okres świadczeniowy 2022/2023 były dane dotyczące osiągniętych dochodów w roku 2021, natomiast w przypadku wniosków na okres świadczeniowy 2023/2024 do obliczeń przyjęto dochody osiągnięte w 2022 r. Ustalając prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w obliczeniach zastosowano kryterium dochodowe określone w art. 9 ust. 2 ustawy wynoszące 900 zł w okresie świadczeniowym 2022/2023 oraz 1209 zł w okresie świadczeniowym 2023/2024.

We wszystkich 18 przypadkach, w których rozpatrując złożony wniosek przyznano lub odmówiono prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego prawidłowo obliczono

dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W tych sprawach w uzasadnieniu decyzji zawarto analizę dochodów rodziny, także przedstawiono czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia dochodu. Ponadto wskazano wysokość świadczeń przysługujących na podstawie art. 9 ust. 2. Organ nie rozstrzygał w sprawach z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, o którym mowa w art. 9 ust. 2a-2b ustawy.

Na 18 poddanych kontroli spraw we wszystkich przypadkach rozpatrzono złożone wnioski wydając 17 decyzji o przyznaniu i 1 decyzję o odmowie przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z powodu przekroczenia kryterium dochodowego. W przypadku odmowy przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie było również podstaw do przyznania świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” na mocy art. 9 ust. 2a ustawy. We wszystkich przypadkach o świadczenie ubiegali się obywatele polscy, z czego wnioski złożyli przedstawiciele ustawowi osób uprawnionych - w 13 przypadkach, pełnoletnie osoby uprawnione - w 3 przypadkach oraz matki dorosłych osób uprawnionych - w 2 przypadkach.

W 2 przypadkach wnioski o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego złożyły matki osób uprawnionych do alimentów, które ukończyły 18 lat i kontynuowały naukę w szkole. W tych przypadkach¹⁵ organ nieprawidłowo przyznał prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego nieuprawnionym wnioskodawcom, tj. matkom pełnoletnich osób uprawnionych. Organ po przeprowadzeniu postępowania i zgromadzeniu dokumentacji powinien odmówić przyznania świadczenia i poinformować, że pełnoletnie osoby uprawnione powinny samodzielnie złożyć stosowny wniosek.

Świadczenie przyznano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, lecz nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. W 1 przypadku w decyzji jako formę wypłaty wskazano konto bankowe. W pozostałych w 17 decyzjach przyznających pominięto informacje o sposobie wypłaty przyznanego świadczenia. W decyzjach jako termin wypłaty we wszystkich przypadkach wskazano dzień - 15. każdego miesiąca lub jeżeli dzień ten jest wolnym od pracy, wypłata świadczenia następuje w pierwszym dniu roboczym poprzedzającym ten dzień.

W przypadkach, w których składano wnioski na nowy okres świadczeniowy zachowano terminy ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego określone w art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy. W pozostałych przypadkach decyzje administracyjne wydano niezwłocznie, stosownie do unormowań zawartych w art. 35 § 1 k.p.a.

¹⁵ Decyzje: xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx, xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

Decyzje doręczono zgodnie z wymogami wskazanymi art. 46 § 1 k.p.a.

Wypłata świadczeń przyznanych na podstawie wniosków nowy okres świadczeniowy odbyła się w terminach określonych w art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy i w kwotach wskazanych w decyzjach. Kolejne wypłaty świadczeń odbywały się co miesiąc w terminach i w kwotach wynikających z decyzji. Wpłaty odbywały się w sposób wskazany przez wnioskodawcę we wniosku.

Organ nie otrzymał tytułów wykonawczych, w których zmieniono wysokość alimentów i w związku tym nie zmieniał wysokości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontroli poddano dokumentację 4 spraw, w których skrócono okres na jaki przyznano świadczenie i wydano decyzje w sprawie uchylenia decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 2 przypadkach przyczyną uchylenia decyzji przyznającej była skuteczność egzekucji prowadzonej przez komornika. W kolejnym przypadku powodem było uchylenie przez sąd obowiązku alimentacyjnego, natomiast w ostatnim przypadku - uzyskanie dochodu przekraczającego kryterium dochodowe oraz brak możliwości zastosowania mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Wydanie tej decyzji 26.10.2023 r. było bezprzedmiotowe, ponieważ decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego już nie obowiązywała i utraciła moc 30.09.2023 r.¹⁶

W 3 kontrolowanych przypadkach organ wydał decyzje w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. W 1 przypadku powodem było uzyskanie dochodu przez członka rodziny, w następnym przypadku konieczność zwrotu pobranych świadczeń wynikała z wypłaty świadczeń za okres, w który sąd uchylił obowiązek alimentacyjny, natomiast w ostatnim przypadku osoba uprawniona do świadczeń równocześnie otrzymywała świadczenia z funduszu alimentacyjnego i pobierała alimenty od dłużnika alimentacyjnego.

Organ wydał 1 decyzję ws. rozłożenia należności na raty oraz 2 decyzje o umorzeniu nienależnie pobranych świadczeń. Decyzje wydano na wniosek strony po przeprowadzeniu postępowania i zgromadzeniu dokumentacji, na którą składały się rodzinny wywiad środowiskowy oraz dokumentacja medyczna strony.

Poddane kontroli decyzje administracyjne zawierały następujące elementy, o których mowa w art. 107 § 1 k.p.a.: oznaczenie organu administracji publicznej – Wójt Gminy Pacyna, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem

¹⁶ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji.

We wszystkich przypadkach, w których osoby niepełnoletnie były uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieprawidłowo określono strony postępowania, tzn. jako stronę wskazano wnioskodawcę – rodzica niepełnoletnich dzieci uprawnionych do alimentów. Natomiast stosując się do unormowań zawartych w ustawie należało wskazać niepełnoletnie dzieci uprawnione do alimentów jako strony postępowania, a wnioskodawcę jako ich reprezentanta ustawowego.

W podstawie prawnej analizowanych decyzji stwierdzono następujące uchybienia:

- brak szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
- brak obwieszczenia w sprawie wysokości kryterium dochodowego¹⁷ w decyzjach wydanych na okres świadczeniowy 2023/2024,
- przywołanie we wszystkich decyzjach przyznających art. 27 ust. 7 ustawy, który w sprawach nie miał zastosowania – w 18 przypadkach,
- pominięcie art. 24 ust. 1 ustawy w decyzji uchylającej¹⁸,
- przywołanie w decyzji uchylającej art. 154 k.p.a. oraz art. 155 k.p.a. tj. przepisów dotyczących możliwości uchylecia decyzji, które to przepisy nie mogły mieć zastosowania z uwagi na uregulowanie tej kwestii w art. 24 ust. 1 ustawy¹⁹,
- przywołanie w decyzjach uchylających przepisów ustawy, które w tych sprawach nie miały zastosowania - art. 10, art. 15, art. 18, art. 19, art. 20 ust. 1 i 2, art. 22, art. 23, art. 27 ust. 7, art. 29 ust. 3 ustawy,
- przywołanie w decyzjach uchylających nieodpowiedniego rozporządzenia wykonawczego do ustawy²⁰, które dotyczyło spraw o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

¹⁷ obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 19 stycznia 2023 r. w sprawie wysokości kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dnia 1 października 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz.121)

¹⁸ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

¹⁹ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

²⁰ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego - Dz. U. z 2017 r. poz. 1467

- przywołanie w decyzjach przyznających art. 108 k.p.a. dotyczącego natychmiastowej wykonalności decyzji, pomimo uregulowania tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy – w 18 przypadkach,
- przywołanie nieaktualnego rozporządzenia wykonawczego z 2017 r.²¹ zamiast rozporządzenia z 2023 r.²² w decyzjach przyznających wydanych po 14 lipca 2023 r. – w 10 przypadkach,
- przywołanie w decyzjach ws. nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego art. 108 k.p.a. dotyczącego natychmiastowej wykonalności decyzji w sytuacji uregulowania tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy, gdzie wskazano, że tego rodzaju decyzje nie podlegają natychmiastowej wykonalności – w 3 przypadkach,
- przywołanie w decyzji ws. nienależnie pobranych świadczeń przepisów ustawy, które w rozpatrywanej sprawie nie miały zastosowania, a w tym art. 1a, art. 15, art. 18, art. 20 ust.1 i 2 oraz art. 27 – w 3 przypadkach.

Pouczenie w decyzjach uchylających i dotyczących nienależnie pobranych świadczeń oraz umorzenia należności zawierało informację o możliwości zrzeczenia się prawa do odwołania i jego skutkach, o czym mowa w art. 127a k.p.a.

W pouczeniu decyzji przyznających prawo do świadczeń informowano o obowiązku powiadomienia organu wypłacającego świadczenia o zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o czym mowa w art. 19. Jednocześnie w tych decyzjach nie pouczano o tym, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz odsetkami, co wynika z przepisu art. 23 ust. 1 i 1a ustawy.

W pouczeniu do decyzji odmownej zamieszczono niemającą zastosowania informację o treści art. 19 ustawy tj. o obowiązku informowania organu o zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 1 sprawie²³ wydano decyzję uchylającą świadczenia za okres wstecz, w tym przypadku wskazana w rozstrzygnięciu data uchylenia (1.04.2023 r.) decyzji przyznającej była

²¹ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego - Dz. U. z 2017 r. poz. 1467

²² rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1341

²³ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

wcześniejsza niż data wydania decyzji uchylającej (22.05.2023 r.). W tym przypadku nieprawidłowo sformułowano orzeczenie decyzji, ponieważ decyzja administracyjna nie może uchylać świadczeń wstecz, a jej skutki mogą dotyczyć wyłącznie przyszłości.

W 1 przypadku²⁴, w którym organ w decyzji o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń miał obowiązek ustalić odsetki od nienależnie pobranych świadczeń w uzasadnieniu pominięto art. 23 ust. 1a ustawy. Jednocześnie w treści pouczenia do tej decyzji nie poinformowano strony o treści art. 23 ust. 6, że nienależne pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Natomiast w pozostałych decyzjach o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w pouczeniu poinformowano stronę o treści art. 23 ust. 6.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Nieuwzględnienie w treści upoważnienia dla pani X. XXXXXXXXXXXX pełnej treści zakresu upoważnienia wymienionego w art. 12 ust. 2 ustawy tj. prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
2. Zaniechanie realizacji obowiązku wynikającego art. 105 § 2 k.p.a. tj. wydania decyzji o umorzeniu postępowania.
3. Zaniechanie działań na podstawie § 8 rozporządzenia wykonawczego w przypadku, gdy do wniosków nie załączono oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w 19 przypadkach.
4. Przyznanie prawa do świadczenia nieuprawnionym wnioskodawcom tj. matkom pełnoletnich osób uprawnionych – w 2 przypadkach.
5. Nieprawidłowe określenie strony postępowania w decyzjach w sprawach, w których reprezentant ustawowy niepełnoletniej osoby uprawnionej złożył wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w 16 przypadkach.
6. Pominięcie w decyzjach przyznających informacji o sposobie i miejscu wypłaty świadczeń – w 17 przypadkach.
7. Brak staranności w formułowaniu podstawy prawnej decyzji, a w tym:
 - brak szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych przywołanych przepisów tj. ustęp, punkt, litera, tiret – 22 przypadkach,

²⁴ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

- brak obwieszczenia w sprawie wysokości kryterium dochodowego²⁵ w decyzjach wydanych na okres świadczeniowy 2023/2024,
- przywołanie we wszystkich decyzjach przyznających art. 27 ust. 7 ustawy, w który sprawach nie miał zastosowania – w 18 przypadkach,
- pominięcie art. 24 ust. 1 ustawy w decyzji uchylającej²⁶,
- przywołanie w decyzji uchylającej art. 154 k.p.a. oraz art. 155 k.p.a. z uwagi na uregulowanie dopuszczalności uchylecia decyzji w art. 24 ust. 1 ustawy²⁷,
- przywołanie w decyzjach uchylających przepisów ustawy, które w tych sprawach nie miały zastosowania, a tym art. 10 art. 15, art. 18, art. 19, art. 20 ust. 1 i 2, art. 22, art. 23, art. 27 ust. 7, art. 29 ust. 3,
- przywołanie w decyzjach uchylających nieodpowiedniego rozporządzenia wykonawczego do ustawy²⁸, które dotyczyło spraw o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- przywołanie w decyzjach przyznających art. 108 k.p.a. dotyczącego natychmiastowej wykonalności decyzji, pomimo uregulowania tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy – w 18 przypadkach,
- przywołanie nieaktualnego rozporządzenia wykonawczego z 2017 r.²⁹ zamiast rozporządzenia z 2023 r.³⁰ w decyzjach przyznających wydanych po 14 lipca 2023 r. – w 10 przypadkach,
- przywołanie w decyzjach ws. nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego art. 108 k.p.a. dotyczącego natychmiastowej wykonalności decyzji w sytuacji uregulowania tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy, gdzie

²⁵ obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 19 stycznia 2023 r. w sprawie wysokości kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dnia 1 października 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 121)

²⁶ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

²⁷ decyzja xxxx.xxxx.xx.xx z xx.xx.xxxx r. nr x/xxxx

²⁸ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego - Dz. U. z 2017 r. poz. 1467

²⁹ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego - Dz. U. z 2017 r. poz. 1467

³⁰ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1341

wskazano, że tego rodzaju decyzje nie podlegają natychmiastowej wykonalności – w 3 przypadkach,

- przywołanie w decyzji ws. nienależnie pobranych świadczeń przepisów ustawy, które w rozpatrywanej sprawie nie miały zastosowania, a w tym art. 1a, art. 15, art. 18, art. 20 ust.1 i 2 oraz art. 27 – w 3 przypadkach.
8. Niewskazanie w treści pouczenia decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami wynikający z art. 23 ust. 1 i 1a ustawy – w 18 przypadkach.
 9. Wskazanie w pouczeniu do decyzji odmownej niemającej zastosowania informacji o treści art. 19 ustawy, tj. o obowiązku informowania organu o zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
 10. Wydanie bezprzedmiotowej decyzji uchylającej w przypadku gdy decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przestała obowiązywać.
 11. Wydanie decyzji uchylającej działającej wstecz, gdzie wskazano w orzeczeniu datę uchylecia decyzji przyznającej wcześniejszą niż data wydania decyzji uchylającej.
 12. Pominięcie w uzasadnieniu decyzji dotyczącej nienależnie pobranych świadczeń art. 23 ust. 1a ustawy, a także nie poinformowanie strony w pouczeniu o treści art. 23 ust. 6, że nienależne pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – w 1 przypadku.

Za stwierdzone uchybienia wymienione w punkcie 1. odpowiedzialność ponosi organ właściwy - Wójt Gminy Pacyna, natomiast za uchybienia i nieprawidłowości wymienione w pozostałych punktach odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią kierownik do:

1. Wystąpienia do organu właściwego – Wójta Gminy Pacyna z wnioskiem o zmianę upoważnienia dla pani X. XXXXXXXXXXXX i uwzględnienia w treści dokumentu zakresu upoważnienia wymienionego w art. 12 ust. 2 ustawy.
2. Wydawania decyzji o umorzeniu postępowania w przypadkach wskazanych w art.105 k.p.a.

3. Wzywania wnioskodawców na podstawie § 7 rozporządzenia wykonawczego do uzupełnienia wniosku w przypadku, gdy do wniosku nie załączono oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny.
4. Przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyłącznie na podstawie wniosku złożonego przez osobę uprawnioną, zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy.
5. Wskazywania w decyzjach administracyjnych osoby uprawnionej w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy, jako strony postępowania oraz adresata reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego w przypadkach, gdy osoba uprawnioną jest osoba niepełnoletnia.
6. Zamieszczania w decyzjach przyznających informacji o sposobie wypłaty świadczeń.
7. W decyzjach administracyjnych:
 - uwzględniania w podstawie prawnej odpowiednich do sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych artykułów ustawy, tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
 - przywoływania w podstawie prawnej decyzji uchylających art. 24 ust. 1 ustawy,
 - przywołania w decyzjach uchylających wyłącznie tych przepisów ustawy, które mają zastosowanie w sprawach,
 - przywoływania w decyzjach przyznających aktualnego rozporządzenia wykonawczego z 2023 r.³¹,
 - przywoływania podstawie prawnej decyzjach ws. nienależnie pobranych świadczeń przepisów ustawy, które w rozpatrywanej sprawie mają zastosowanie,
 - zamieszczania w podstawie prawnej obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kryterium dochodowego,
 - nieprzywoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających art. 27 ust. 7 ustawy,

³¹ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1341

- nieprzywoływania w podstawie prawnej decyzji uchylających przepisów kodeksu postępowania administracyjnego tj. art. 154 k.p.a. oraz art. 155 k.p.a. i przywoływania w tym miejscu art. 24 ust. 1 ustawy,
 - nieprzywoływania w podstawie decyzji uchylających rozporządzenia wykonawczego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
 - nieprzywoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających art. 108 k.p.a.,
 - nieprzywoływania w podstawie prawnej decyzji ws. nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego art. 108 k.p.a. dotyczącego natychmiastowej wykonalności decyzji.
8. Pouczania w decyzjach przyznających o obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami wynikającym z art. 23 ust. 1 i 1a ustawy.
 9. Niepouczania w decyzjach odmownych o obowiązku informowania organu o zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
 10. Wydawania decyzji uchylających wyłącznie w przypadku, gdy uchylana decyzja nadal obowiązuje.
 11. Wydawania decyzji uchylających wywierających wyłącznie skutki na przyszłość i stosowania w sentencji tych decyzji zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez wskazywania okresu uchylecia decyzji.
 12. Uwzględniania w uzasadnieniu decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń art. 23 ust. 1 ustawy wraz z jego treścią, a także informowania w pouczeniu do tych decyzji o treści art. 23 ust. 6 ustawy, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia

pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

**Xxxxxx XXXXXXXXX
Kierownik Oddziału**

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan XXXXXX XXXXXXXXX

Wójt Gminy Pacyna